

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Olandsskolan 2024

Inledning

Olandsskolan är en F-9 skola med fritidshem och skola i samma lokaler. Skolan består av ca 570 elever och är indelad i fem arbetslag. Skolan har ett elevhälsoteam bestående av specialpedagoger, speciallärare, skolsköterskor, studie- och yrkesvägledare samt skolkuratorer. Skolan leds av rektor och två biträdande rektorer. Under läsåret 2023/2024 kommer ytterligare två biträdande rektorer tillhöra ledningen, med en arbetsomfattning på 50% vardera.

Denna plan omfattar Olandsskolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling under 2023, samt en utvärdering av föregående års plan. Tanken är att det ska vara ett levande dokument som ger en tydlig bild av nuläge, mål och åtgärder.

Vision

På Olandsskolan får alla vara sig själva i en trygg och trivsamt gemenskap där alla respekterar varandra.

Lagstiftning

Diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567) och kränkande behandling i Skollagen (2010:800). Arbetet tar utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter. Utrednings- och åtgärdsskyldighet föreligger för skolan vid kännedom eller påtalande av diskriminering och kränkande behandling. Om skolan inte vidtar skäliga åtgärder, brister i dokumentation eller om skolans plan inte lever upp till lagstiftningens krav, kan huvudman åläggas att betala skadestånd eller diskrimineringsersättning till utsatt elev.

Diskriminering

Diskriminering är enligt lagstiftning när skolan på osakliga grunder missgynnar eller negativt särbehandlar en elev kopplat till en eller flera diskrimineringsgrunder. Dessa grunder är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Trakasserier

Trakasserier är uppträdanden som kränker en elevs värdighet. För att klassas som trakasserier skall uppträdandet ha samband med en eller flera diskrimineringsgrunder. Trakasserier kan vara fysiska, verbala, psykosociala eller ske via texter och bilder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är i likhet med trakasserier, uppträdanden som kränker en elevs värdighet fysiskt, verbalt, psykosocialt eller genom texter och bilder. Skillnaden är att

kränkande behandling inte kopplas till diskrimineringsgrunder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till kränkande behandling. Mobbning kan ses som en form av kränkande behandling, som innebär ett upprepat negativt beteende mot en elev.

Barnkonventionen – svensk lag

Barnkonventionen ger en definition av vilka rättigheter som borde gälla för alla barn i världen. Sverige ratificerade Barnkonventionen 1990 och 1 januari 2020 blev Barnkonventionen lag. Detta innebär att Barnkonventionen tas in i den nationella lagstiftningen. Den får därmed samma rättsliga status som andra nationella lagar. Artiklar i Barnkonventionen som är speciellt viktiga i arbetet för att förebygga kränkande behandling och diskriminering är Artikel 2: Rätten att inte diskrimineras utifrån ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i livet.

Skolans arbete

Skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling kan beskrivas utifrån tre olika nivåer; främjande, förebyggande och åtgärdande insatser.

Främjande arbete

Det främjande arbetet riktas mot alla elever utan förekommen anledning, som en naturlig del i skolans verksamhet. Det arbetet ska genomföras av alla vuxna på skolan, i alla möten med eleverna.

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet utgår ifrån riskfaktorer som identifierats vid kartläggning och nulägesanalys på skolan. Arbetet kan omfatta såväl enskilda grupper, som gemensamma insatser för hela verksamheten.

Det förebyggande arbetet görs i fyra steg.

1. Kartläggning/undersöka risker för diskriminering och kränkande behandling.
2. Nulägesanalys av orsakerna till riskerna.
3. Sätta upp mål och genomföra åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter.
4. Följa upp och utvärdera arbetet i denna plan.

Åtgärdande arbete

Med åtgärdande arbete menas hur och vem på skolan som agerar när något skett. Östhammars kommuns skolor följer kommunens handlingsplan vid upplevd diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Vid misstanke eller påtalande av diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling föreligger en skyldighet att skyndsamt påbörja en

utredning, utan krav på bevisbörda. I vår kommun används ett digitalt verktyg för att rapportera och utreda kränkande behandling, KB Process heter processverktyget.

Vårdnadshavare uppmanas att ta kontakt med skolan vid misstanke om att någon av skolans elever blivit utsatt. Samtliga vuxna på skolan har ett ansvar för att arbeta mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Elevhälsan har en viktig roll som stödjande och vägledande i det arbetet.

Ansvar och delaktighet

Elever

Elevernas deltagande i det förebyggande arbetet är viktigt och delaktighet, i enlighet med ålder, ska ingå i likabehandlingsarbetet. Eleverna är engagerade på olika sätt, bland annat genom elevråd och skol-IF.

Skolpersonal

Vuxna på skolan befinner sig i elevernas arbetsmiljö, både på lektioner och raster. Det finns ett schema för pedagogiska luncher och rastvärd.

Mentor

Samtliga klasser på skolan har mentorstid en gång i veckan. Under den tiden ska mentorerna tillsammans med sina elever genomföra värderingsövningar, diskutera demokratifrågor, FN:s mänskliga rättigheter, motverka trakasserier samt öka förståelsen för diskrimineringsgrunderna. Representanter från trygghetsteamet har under 2021/2022 arbetat fram ett årshjul med teman som på olika sätt berör diskrimineringsgrunderna. Tanken med detta årshjul är att ha teman som sträcker sig över en längre tid så att mentorer och elevhälsa har möjlighet att fördjupa sig i frågorna och diskussionerna tillsammans med eleverna.

Elevhälsan

Skolans elevhälsa arbetar för att göra sig tillgängliga, både i sin profession och som en vuxen ”servicefunktion”. Många elever vänder sig dit på ett naturligt sätt i sin skolvardag, vilket bidrar till att utveckla tilliten till vuxna. Det fungerar också kompensatoriskt eftersom alla elever inte har samma tillgång till vuxenstöd i sin vardag utanför skolan.

Skolledning

Skolledningen möjliggör arbete med detta genom att prioritera tid och resurser. De informerar vårdnadshavare regelbundet via Unikum och på föräldramöten om läget på skolan.

Trygghetsteam

Olandsskolan har ett trygghetsteam vars främsta uppgift är att diskutera hur vi på skolan kan arbeta för att tillsammans främja en trygg och inkluderande skola. Trygghetsteamet består av

biträdande rektor, skolsköterska, skolkuratorer och en representant från varje arbetslag (F-3, 4-6, 7-9 och fritidshemmet).

Kartläggning och nulägesanalys

I arbetet med kartläggning och nulägesanalys har eleverna svarat på en enkät om trygghet och trivsel. Enkäten har utformats av och administrerats av Sektor bildning (som från årsskiftet heter Barn- och utbildningskontoret) i Östhammars kommun. Låg-, mellan-, och högstadiet svarar på enkäter med samma typ av frågor och elever på mellan och högstadiet har kunnat skriva fritext på en del av frågorna.

Personal och elever har involverats genom att de få ta del av enkätresultaten och komma med synpunkter.

Skolans nulägesanalys

Skolan gör ständiga reflektioner och analyser av läget på skolan baserat på observationer och samtal i olika former med eleverna i det dagliga arbetet.

Utifrån enkätresultaten ser vi att majoriteten av skolans elever, i samtliga årskurser, känner sig trygga i skolan.

När det gäller lågstadiet bedömer vi att det bland annat kan bero på att vi haft rastvärdar som ansvarat för styrda rastaktiviteter, något som också gjort att fler pedagoger varit ute under lunchrasten. Lågstadiet arbetar mycket med värdegrundsfrågor vilken bidrar till tryggheten. Vi kan se att några elever på lågstadiet inte känner sig lika trygga, vilket ledningen och elevhälsan arbetar främjande och förebyggande kring.

Det framkommer att majoriteten av eleverna på lågstadiet och mellanstadiet känner att de har någon vuxen att vända sig till på skolan. När det gäller högstadiet känner en del elever att de inte har någon vuxen att vända sig till.

När det gäller arbetsro så upplever många elever på mellanstadiet och högstadiet att de inte har arbetsro. Många elever på mellanstadiet och högstadiet upplever att de inte får vara med och påverka lektionerna.

Mål och uppföljning

Målen tas fram utifrån kartläggningar och den nulägesanalys som gjorts. Utifrån enkätresultaten formar skolans personal i samråd med eleverna mål för att förbättra elevernas upplevda känsla av trygghet och trivsel på Olandsskolan. Uppföljning av planens mål sker årligen och utifrån denna upprättas en ny plan. Ansvarig för detta är skolans rektor. Nedan följer en utvärdering av föregående års mål följt av kommande års mål.

Prioriterade mål 2023

Mål 1: Öka känslan av trygghet i klassrum och på raster för att minimera konflikter och öka trivseln

Åtgärd:

- Styrda rastaktiviteter: få fler elever att delta. Elevhälsan tillsammans med fritids diskuterar hur vi kan variera rastaktiviteter för att de ska locka fler deltagare (mellanstadiet).
- Upprätta en handlingsplan för förhållningsregler på mellanstadiet för att öka tryggheten, studiero och motverka kränkningar (mellanstadiet).
- Utnyttja mentorstiden för värdegrundsarbete, följa värdegrundsårshjulet (högstadiet).

Utfall:

- Styrda rastaktiviteter - på mellanstadiet fungerar detta till viss del. Många blir kvar vid paviljongerna där det inte finns några rastvärdar.
- Vi utgår från skolan ordningsregler och dessa utvärderas i början av varje läsår (mellanstadiet).
- Vad gäller gemensamma förhållningsregler för lärare har mellanstadiets lärare pratat om och jobbat med vad som exempelvis gäller vid rörelsepåuser.
- Högstadiet upplever att de behöver fortsätta arbeta med det systematiska värdegrundsarbetet på mentorstiden för att öka tryggheten för eleverna.

Mål 2: Fler elever ska känna att de har en trygg vuxen att vända sig till på skolan.

Åtgärd:

- Elevhälsan vara mer ute i klass.
- Trygga upp pedagoger att ta svåra samtal. Pedagogisk konferens vecka 9, tema bemötande vid psykisk ohälsa.
- Samtalsrum i paviljongen.

Utfall:

- Elevhälsan har varit ute mer i klass under vårterminen -23.
- Pedagogisk konferens om bemötande vid psykisk ohälsa har genomförts.
- Skolan har ordnat ett samtalsrum i paviljongen.

Mål 3: Utforma ett mer systematiskt värdegrundsarbete på lågstadiet.

Åtgärd:

- Göra ett värdegrundshjul som alla på lågstadiet följer.

Utfall:

- Lågstadiet har utformat ett värdegrundshjul som samtliga årskurser följer.

Prioriterade mål 2024:

<i>Nuläge</i>	<i>Mål</i>	<i>Åtgärd</i>	<i>Ansvar</i>	<i>Uppföljning</i>
Vi ser att majoriteten av eleverna på lågstadiet känner sig trygga i skolan. Det finns några elever i lågstadiet som inte känner sig trygga, vilket motiverar fortsatt arbete med att systematisera trygghetsarbetet.	Att fortsätta arbetet med att systematisera trygghetsarbetet.	Värdegrundsarbete med bas i boken "Bygg din grupp trygg".	Lågstadiet	Januari 2025
Elever på mellanstadiet och högstadiet upplever inte	Öka elevernas delaktighet.	Lärarna kommer arbeta med elevernas delaktighet och synliggöra	Mellanstadiet	Januari 2025

<p>att de är delaktiga.</p>		<p>delaktigheten för eleverna genom olika utvärderingar. Utvärderingarna blir sedan ett avstamp för lärarna i sin fortsatta planering.</p> <p>Prata med eleverna på mentorstiden om hur de kan bli mer delaktiga.</p> <p>Eleverna ska informeras om och motiveras till engagemang i elevrådet, till exempel i hur det är ett forum för att påverka tiden och miljön utöver lektionstid. Kopplingen mellan elevråd och klassråd ska bli tydligare.</p>	<p>Högstadiet</p> <p>Högstadiet</p>	<p>Januari 2025</p> <p>Januari 2025</p>
<p>Elever på mellanstadiet och högstadiet upplever inte alltid att det är arbetsro på lektionerna.</p>	<p>Fler elever ska i högre utsträckning känna att de har arbetsro på lektionerna.</p>	<p>Kontinuerligt utvärdera arbetsron med eleverna efter varje lektionstillfälle.</p> <p>Lärare ska ta ansvar för att följa och behålla den struktur som är uppsatt för lektioner och följa upp detta på veckovisa arbetslag.</p> <p>EHT ska informeras skyndsamt i de fall det blir oroligt på lektionerna för att kunna utvärdera om och vilka insatser som behöver tillsättas.</p>	<p>Mellanstadiet</p> <p>Högstadiet</p> <p>Högstadiet</p>	<p>Januari 2025</p> <p>Januari 2025</p> <p>Januari 2025</p>

Kommentar till de prioriterade målen

Även om majoriteten av eleverna på lågstadiet känner sig trygga i skolan, finns det några elever som inte känner sig lika trygga. Vår analys är att vi behöver fortsätta arbetet med att systematisera trygghetsarbetet på lågstadiet. Elever på mellanstadiet och högstadiet upplever i lägre utsträckning att de är delaktiga i att påverka lektionerna. Vi ser därför att vi behöver arbeta mer med att öka elevernas delaktighet. Elever på mellanstadiet och högstadiet upplever i lägre utsträckning att det är arbetsro på lektionerna. Vi behöver därför arbeta mer med att förbättra arbetsron på lektionerna.

Övergripande mål 2024: Ökat antal elever som upplever att det känns bra att komma till skolan. Om vi arbetar mot att fler elever ska känna sig trygga klassrummen och på raster och att de har en trygg vuxen att vända sig till är vår målsättning att fler elever kommer uppleva att det känns bra att komma till skolan.